

8. februar 2006

Notat om den danske udviklingsbistand¹

Dette bilag omhandler hovedlinjerne i den danske udviklingspolitik, herunder principperne for tildeling af den danske udviklingsbistand.

1. Hovedformål for dansk udviklingspolitik.

Den danske udviklingspolitik har som hovedformål at fremme bæredygtig udvikling gennem fattigdomsorienteret vækst. Mænd og kvinders lige deltagelse i udviklingsprocessen (kønshensynet), hensyn til miljøet (miljøhensynet) og folkelig deltagelse, respekt for menneskerettigheder og demokratisering (demokratihensynet) har central betydning for bekæmpelse af fattigdom. De er også selvstændige mål for udviklingsprocessen og for dansk udviklingspolitik og betegnes som sådan som tværgående hensyn.

2. Hovedelementer i den danske udviklingspolitik.

Regeringsgrundlaget og regeringens prioritetsplaner fastsætter følgende centrale elementer i dansk udviklingspolitik:

- at Danmark skal støtte udviklingslandenes egne bestræbelser på at bekæmpe fattigdom og skabe bedre levevilkår for alle. Udgangspunktet er partnernes egne ressourcer og strategier for udvikling – deres fattigdomsstrategier - og deres vilje til at gennemføre de nødvendige forandringer
- at modtageren selv skal vise vilje til forandring og reform, og at dansk bistand derfor ydes ud fra devisen ”hjælp til selvhjælp” med det mål at støtte udviklingslandene i at nå 2015-målene
- at den danske bistand ikke kommer under 0,8% af BNI i udviklingsbistand i de kommende år. Danmark er således blandt de kun fem lande, der ligger over den af FN fastsatte målsætning om at yde mindst 0,7% af BNI i bistand om året
- at Danmark vil opbygge langsigtede og gensidigt forpligtende partnerskaber med udviklingslandene baseret på realistiske aftaler om fælles visioner og mål og en bred dialog med alle dele af samfundet. For øjeblikket har Danmark et sådant langsigtet samarbejde med 15 udviklingslande, de såkaldte programsamarbejdslande
- at Afrika skal gives særlig opmærksomhed som følge af kontinentets særligt store udviklingsudfordringer, herunder marginalisering i verdensøkonomien, mange konflikter og stor udbredelse af hiv/aids. Ni af de nuværende programsamarbejdslande er således i Afrika, og Mali er netop udpeget som nyt og 10. afrikanske programsamarbejdsland

¹ Notatet er udarbejdet af Udenrigsministeriet efter bestilling af Sekretariatet for ministerudvalget for Danmark i den globale økonomi. Notatet er sendt til Globaliseringsrådet som faktisk baggrund for Globaliseringsrådets diskussioner. Globaliseringsrådet kan ikke tages til indtægt for notatet.

- at danske midler skal gå til aktiviteter, der bedst og mest effektivt bidrager til fattigdomsbekæmpelse. Der pågår i lyset heraf en stadig udvikling i både programsammensætningen og måderne hvorpå bistanden leveres
- at dansk udviklingsbistand ud fra et effektivitetshensyn koncentrerer sig i et begrænset antal sektorer i et begrænset antal samarbejdslande. I det multilaterale samarbejde prioriteres tilsvarende organisationer, som er effektive og lever op til danske udviklingspolitiske målsætninger
- gennem det arabiske initiativ at støtte reformkræfter i Mellemøsten og at fremme politisk dialog mellem parter i Mellemøsten og Danmark
- at dansk udviklingspolitik også forsøger at håndtere samspilsudfordringer og manglende kohærens, herunder i særdeleshed udfordringer og manglende kohærens i forhold til handelspolitikken og landbrugspolitikken
- at flygtninge og internt fordrevne støttes i deres nærområder, således at de hurtigst muligt får mulighed for at vende tilbage og etablere sig, hvor de kommer fra, eller tæt på deres hjemegn
- at dansk bistand bidrager til at bekæmpe og forebygge terror

En velfungerende offentlig administration støtter udviklingen af et pluralistisk samfund, der tillader befolkningen at organisere sig i uformelle strukturer og interesseorganisationer, samt øger inddragelsen af de mest udsatte grupper i udviklingsprocessen. En væsentlig del af den danske bistandsindsats er således baseret på god forvaltningspraksis eller såkaldt god regeringsførelse. Den danske bistand søger både at integrere god regeringsførelse i sektorbistanden og støtte særlige målrettede indsatser med god regeringsførelse som mål i sig selv. Siden 2003 har der yderligere været særlig fokus på bekæmpelse af korruption.

Danmark ønsker med sin bistand at fremme en økonomisk vækst, som er bredt baseret og fattigdomsorienteret. Dansk bistand bidrager gennem støtten til udvikling af både den offentlige og den private sektor til at skabe de nødvendige rammebetingelser for udvikling af erhvervslivet i udviklingslandene inden for såvel landbrug, industri som andre brancher, som på langt sigt skal skabe den nødvendige vækst i beskæftigelse og produktion.

3. De multilaterale organisationers rolle i den danske udviklingsbistand.

Ca. halvdelen af den danske bistand går til en lang række multilaterale organisationers arbejde med udvikling. Kommissionen, FN-systemet og udviklingsbankerne er blandt de vigtigste. Den enkelte organisation har sit eget mandat og niche og det er dansk politik at arbejde for, at organisationerne arbejder godt sammen og bliver bedre og mere effektive.

4. Andre virkemidler end bistand - markedsliberalisering og arbejdstagerrettigheder

Handel og investeringer er afgørende for at nå målet. Danmark ønsker en reel integration af udviklingslandene i verdensøkonomien gennem etablering af et internationalt handelssystem, der hviler på multilateralt vedtagne spilleregler. Det internationale handelssystem skal give reelle muligheder for de fattigste lande for markedsadgang og deltagelse i international handel og således fremme en bæredygtig udvikling med inddragelse af miljøhensyn, den sociale dimension og arbejdstagerrettigheder.

Samarbejdet med et programsamarbejdsland er fokuseret på større indsatser i et mindre antal sektorer, herunder hiv/aids. Udvikling tager tid og den langsigtede indsats er helt nødvendig for at sikre fornøden forudsigelighed og mulighed for planlægning.

Særligt under de erhvervsrettede programmer gennemføres konkrete aktiviteter sigtet på at forbedre arbejdstagerrettighederne. Derudover rapporteres der i forbindelse med de højniveaunkonsultationer med de danske programsamarbejdslande, der ca. gennemføres hvert andet år, om status for opholdslandets underskrivelse og ratificering af ni ILO konventioner vedrørende arbejdstagerrettigheder. For hvert enkelt konvention gives der derudover korte bemærkninger om arbejdet med at gennemføre den pågældende konvention. På baggrund af opgørelsen indgår emnet i forskelligt omfang i dialogen under selve konsultationerne.

Bistandens fordeling i 2004 som opgjort til OECD:

Bilateral bistand:	6.379,2 mio. kr.
Multilateral bistand:	3.443,1 mio. kr.
Humanitær bistand:	886,0 mio. kr.
Andet (miljø, naboskab, flygtninge, adm, m.m.):	1.821,1 mio. kr.
I alt	12.529,4 mio. kr.

De 15 programsamarbejdslande:

Afrika: Egypten, Ghana, Benin, Burkina Faso, Kenya, Uganda, Tanzania, Zambia, Mozambique. Hertil kommer Mali som netop er udpeget som nyt programsamarbejdsland.

Asien: Nepal, Bangladesh, Vietnam, Bhutan

Latinamerika: Nicaragua, Bolivia

Overgangsbistand ydes til: Iraq, Afghanistan, Gaza-Vestbredden, Sydafrika, Rwanda, Vestbal-kan, Guatemala

For evt. faktuelle spørgsmål: Kontorchef Finn Jønck, Udenrigsministeriet, telefon 33 92 13 15.